

Sygn. akt III Ca 1398/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk (spr.)

Sędzia SO Barbara Braziewicz

Sędzia SO Anna Hajda

Protokolant Agnieszka Wołoch

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2017 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa R. S.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 9 czerwca 2016 r., sygn. akt VIII C 921/15

oddala apelację.

SSO Anna Hajda SSO Magdalena Balion - Hajduk SSO Barbara Braziewicz

Sygn. III Ca 1398/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy w Zabrze zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki R. S. kwotę 1 500 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości równej stopie referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych od dnia 1 stycznia 2016 r. oraz koszty procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 11 marca 2014r. powódka zawarła z pozwanym umowę odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu F. (...) o nr rejestracyjny (...) na okres od dnia 18 marca 2014r. do dnia 17 marca 2015r. W dniu 9 grudnia 2014r. powódka R. S. kierując samochodem osobowym marki F. (...) o nr rejestracyjny (...) naruszyła nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że wykonując manewr cofania nie zachowała szczególnej ostrożności i nienależycie obserwowała ruch na drodze, powodując w ten sposób nieumyślnie wypadek polegający na tym, że potrafiła pieszą M. N., która w wyniku tego doznała obrażeń ciała w postaci złamania przezkrętarzowego kości udowej prawej. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał poszkodowanej M. N. zadośćuczynienie w kwocie 10 000zł.

Wyrokiem z dnia 28 lipca 2015r. wydanym przez Sąd Rejonowy w Zabrzu Wydział VII Karny powódka została uznana za winną tego, że w dniu 9 grudnia 2014r. w Z. powódka kierując samochodem osobowym marki F. (...) o nr rejestracyjnym (...) naruszyła nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że wykonując manewr cofania nie zachowała szczególnej ostrożności i nienależycie obserwowała ruch na drodze, powodując w ten sposób nieumyślnie wypadek polegający na tym, że potrafiła pieszą M. N., która w wyniku tego doznała obrażeń ciała w postaci złamania przekrętarzowego kości udowej prawej, które to obrażenia spowodowały u niej naruszenie prawidłowych czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni w myśl art. 157 § 1 k.k. tj. występku wyczerpującego znamiona z art. 177 § 1 k.k. i za to wymierzono jej karę grzywny. Równocześnie w wyroku na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeczono wobec powódki R. S. środek kompensacyjny w postaci nawiązki poprzez zapłatę na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. N. kwoty 1 500zł. Wyrok uprawomocnił się z dniem 14 sierpnia 2015r. Powódka zapłaciła na rzecz M. N. zasądzoną nawiązkę, zaś pozwany odmówił pokrycia zapłaconej nawiązki na rzecz pokrzywdzonej.

Sąd Rejonowy jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazał art. 46 § 2 k.k. art. 822 i następnne k.c. oraz art. 34 ust. 1 i art. 36 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 392) oraz powołał się na orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2006r. w sprawie o sygn. III CZP 129/06 oraz z dnia 13 lipca 2011 r. sygn. akt III CZP 31/11, podnosząc że Sąd orzeka nawiązkę zamiast obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego. Użycie sformułowania „zamiast” oznacza możliwość zastąpienia obowiązku naprawienia szkody nawiązką i potwierdza tożsamość celów powyższych instytucji służących kompensacie szkód i krzywd wynikających z przestępstwa. Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Przepis art. 34 ust. 1 powołanej wyżej ustawy stanowi natomiast, że z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia, przy czym zgodnie z art. 36 ust. 1 odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej. Z żadnego z tych przepisów nie wynika wyłączenie odpowiedzialności ubezpieczyciela, gdy orzeczono nawiązkę, czy też obowiązek naprawienia szkody jako środek kompensacyjny. Wszystko to wskazuje, że wykonanie przez sprawcę wypadku orzeczonego wobec niego środka kompensacyjnego w postaci nawiązki nie pozbawia go możliwości wystąpienia przeciwko ubezpieczycielowi z roszczeniem regresowym na podstawie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Nie ma bowiem znaczenie czy sprawca spełnił świadczenie wobec poszkodowanego dobrowolnie, czy zobowiązany był wyrokiem karnym.

Pozwana w apelacji zarzuciła naruszenie art. 805 § 1 i 822 § 1 k.c. przez uznanie, że nawiązka zapłacona przez powódkę mieści się w granicach odpowiedzialności ubezpieczyciela w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz naruszenie art. 34 ust. 1 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 392) przez uznanie, że pozwana ponosi odpowiedzialność za nawiązkę wypłaconą na rzecz poszkodowanego oraz naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów. Wniosła o zmianę wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Rejonowy dokonał właściwej oceny zgromadzonego materiału, która nie narusza dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne są więc właściwe, a jako takie Sąd odwoławczy uznaje je za własne. Sąd Okręgowy podziela również podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Wbrew stanowisku pozwanej od dnia 1 lipca 2015 r. tj od dnia wejścia w życie nowelizacji kodeksu karnego dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. zgodnie z art. 46 k.k. obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę bądź zapłaty nawiązki na rzecz pokrzywdzonego został zaliczony do środków kompensacyjnych, a nie – jak według poprzednio obowiązującego stanu prawnego - do środków karnych. Z dniem 1 lipca 2015r. wykreślono z art. 39 k.k. nawiązkę z katalogu środków karnych. Orzeczenie nawiązki ma na celu szybkie naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem, a w związku z odesłaniem do stosowania przepisów prawa cywilnego przy orzekaniu tego środka i treści art. 46 § 3 k.k., zgodnie z którym orzeczenie odszkodowania lub zadośćuczynienia na podstawie § 1 albo nawiązki na podstawie § 2 nie stoi na przeszkodzie dochodzeniu niezaspokojonej części roszczenia w drodze postępowania cywilnego, należy środki te traktować nie jako środki karne, ale formę naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem. Tym samym sprawca, w niniejszej sprawie powódka, może domagać się od ubezpieczyciela - na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów - zwrotu świadczenia zapłaconego na rzecz pokrzywdzonego.

Słusznie zatem Sąd pierwszej instancji przyjął, że przepisy art. 822 § 1 k.c. , a także art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych nie wyłączają obowiązku zwrotu przez ubezpieczyciela świadczenia spełnionego w wykonaniu środka określonego w art. 46 § 2 k.k. przez sprawcę wypadku na rzecz pokrzywdzonego.

Sąd Okręgowy, mając powyższe na uwadze na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSO Anna Hajda SSO Magdalena Balion - Hajduk SSO Barbara Braziewicz